

بخش پایان‌نامه‌های مرکز اطلاع‌رسانی و کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد با داشتن بیش از ۲۰۰۰۰ پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد و دکتری یکی از بخش‌های فعال و پویای کتابخانه به شمار می‌رود. کلیه پایان‌نامه‌های دفاع شده در دانشکده‌های مختلف دانشگاه فردوسی مشهد در این بخش گردآوری و نگهداری می‌شود. از فعالیت‌های ویژه این بخش در سال ۱۳۹۵ مجهز نمودن بخش پایان‌نامه‌ها به ۴۱ کامپیوتر و الکترونیکی نمودن ارائه خدمات پایان‌نامه‌ها بود. به این منظور پایان‌نامه‌هایی که فایل الکترونیک نداشتند اسکن شده و برای ارائه قسمت‌های مجاز پایان‌نامه در محیط وب کلیه فایل‌های پایان‌نامه‌ها بوک‌مارک (به محل بخشی از متن یا دیگر محتوای فایل اشاره می‌کند تا راحت‌تر قابل شناسایی و پیدا کردن باشد) شدند. این کار از تیرماه تا آبان ماه سال ۱۳۹۵ به طول انجامید. در این مدت تعداد ۵۷۰۰ پایان‌نامه مربوط به سال‌های قبل از ۱۳۸۷ با استفاده از دو عدد اسکنر اسکن شد. به دنبال اتمام این فرآیند:

- از این پس پایان‌نامه‌ها به صورت الکترونیک ارائه می‌شوند و نسخه‌های چاپی مورد استفاده قرار نمی‌گیرد. این امر هم به حفظ نسخ چاپی کمک کرده و هم به دانشگاه برای تصمیم‌گیری در مورد دریافت یا عدم دریافت نسخه چاپی از فارغ‌التحصیلان کمک می‌نماید.

- با الکترونیک شدن همه پایان‌نامه‌ها و بوک‌مارک کردن آنها تصمیم‌گیری در مورد این که سطح دسترسی به پایان‌نامه‌ها برای اعضای مختلف دانشگاه چگونه تعیین شود ساده شده است. به طور مثال در حال حاضر دستیابی به پایان‌نامه‌ها صرفاً در کتابخانه مرکزی بر اساس آی‌پی تعدادی از کامپیوترهای مشخص در بخش پایان‌نامه میسر است، اما این امکان وجود دارد که از طریق پرتال و یا هر بستر دیگری که دانشگاه تشخیص داد دسترسی‌ها در سطح دانشگاه و یا خارج از دانشگاه تعریف شود.

- بوک‌مارک شدن پایان‌نامه‌ها باعث می‌شود، با توجه به سیاست‌های دانشگاه، هر زمان صلاح بدانند هر قسمت از پایان‌نامه‌ها را بخواهند از طریق وب دسترس‌پذیر نمایند. تغییر در قسمت‌های دسترس‌پذیر پایان‌نامه‌ها با توجه به قابلیت‌های جدید به راحتی امکان‌پذیر خواهد بود.

- ارائه خدمات به صورت الکترونیک و با نرم‌افزار کتابخانه این امکان را به دانشگاه می‌دهد که مشخص نماید هر دانشجویی از چه پایان‌نامه‌هایی استفاده نموده است. به این ترتیب استاد راهنما با تهیه گزارشی از پایان‌نامه‌های مورد استفاده دانشجو از سیر مطالعات او آگاه می‌شود. این امر می‌تواند به رعایت اخلاق پژوهش در راستای استفاده منصفانه از پایان‌نامه‌ها و جلوگیری از سرقت‌های علمی راهگشا باشد.

- امکان گزارش‌گیری‌های مختلف از پایان‌نامه‌ها را فراهم می‌سازد به نحوی که پایان‌نامه‌های پر استفاده هر دانشکده و یا هر رشته مشخص شود. امکان تهیه انواع گزارش مهیا می‌باشد. این گزارشات می‌تواند به ترسیم نقشه پژوهش دانشگاه و شناسایی نیازهای پژوهشی دانشگاه کمک کند.

نهایتاً "با داشتن مجموعه‌ای کامل از پایان‌نامه‌های دانشکده‌ها همراه با نرم‌افزار مناسب انعطاف لازم برای تصمیم‌گیری و همراهی با سیاست‌های دانشگاه در مورد نحوه ارائه و میزان دسترس‌پذیری راحت‌تر صورت می‌پذیرد.